

Til nærmere motivering af dette andragende skal man anføre følgende:

Rask-Ørsted Fondet blev oprettet ved lov nr. 555 af 4. oktober 1919, hvorefter der til fondet blev henlagt en blandt statens aktiver optaget 5 pct. rentebærende statsobligation på 5 millioner kr. Efter andragende fra fondets bestyrelse blev fondets grundkapital ved lov nr. 274 af 9. juni 1948 forhøjet til 8 millioner kr. i form af en 5 % rentebærende statsobligation på 8 millioner kr. Ved lov nr. 211 af 11. juni 1954 blev fondets årlige rådighedsbeløb på ny forhøjet, idet det ved denne lov blev fastsat, at der på de årlige finanslove fra 1. april 1954 stilles 500 000 kr. til rådighed for fondet, medens man samtidig af forenklingssynsfordel den indtil da gældende ordning, hvorefter det årlige rådighedsbeløb udgjorde renten af en som grundfond henlagt statsobligation.

Fondets bestyrelse råder over det årlige statstilskud, og hvad der ikke måtte blive rådet over i det enkelte år, henlægges til et reservefond for fondets drift. Over renterne af dette reservefond har bestyrelsen ligeledes dispositionsret i henhold til fondets fundats, medens der kun med undervisningsministeriets samtykke kan rådes over selve reservefondet.

I henhold til § 1 i loven af 4. oktober 1919, der ikke er blevet ændret ved lovene af 9. juni 1948 og 11. juni 1954, blev fondet oprettet til støtte for dansk videnskab i forbindelse med mellemfolkelig forskning.

Dette formål søges i henhold til den for fondet nu gældende, den 9. februar 1955 kongeligt konfirmerede fundats navnlig fremmet ved bevillinger til

- 1) sådanne videnskabelige foretagender, der under dansk deltagelse eller ledelse iværksættes ved internationalt samarbejde,
- 2) etablering og vedligeholdelse af forbindelse mellem dansk videnskab og internationale videnskabelige organisationer,
- 3) oversættelse af danske videnskabelige arbejder til et af hovedsprogene,
- 4) udgivelse af danske, skandinaviske og internationale videnskabelige periodiske publikationer på hovedsprogene,
- 5) indkaldelse af udenlandske videnskabsmænd som foredragsholdere,
- 6) ophold her for udenlandske videnskabsmænd for at deltage i videnskabeligt samarbejde med danske videnskabsmænd,
- 7) studieophold og deltagelse i videnskabelige ekskursioner, møder, symposier og kongresser i udlandet for danske videnskabsmænd.

Rask-Ørsted Fondets reservefond udgjorde pr. 31. marts 1960 970 109,14 kr. Af renterne af reservefondet og de allerede givne, men endnu ikke udbetalte bevillinger („restancerne“) afholdes udgifterne til fondets administration, der nu udgør godt 40 000 kr. årlig. Reservefondet består hovedsagelig af beløb, der har måttet inddrages, når forudsætningerne for bevillingerne er bortfaldet, og beløb, der er blevet tilbagebetalt, navnlig i henhold til forbehold fra fondets side om hel eller delvis refusion af eventuelle indtægter ved salg af videnskabelige værker, hvis udgivelse fondet har bekostet helt eller delvis.

Til nærmere belysning af fondets virksomhed vedlægger man en oversigt, omfattende årene 1935-36—1960-61, hvori de givne bevillinger er opdelt i hovedgrupper efter de formål, hvortil fondet yder støtte.

Uden de i 1948 og 1954 gennemførte forhøjelser af den årlige statsydelse til fondet havde det ikke været muligt fortsat at varetage de til fondet henlagte opgaver i rimeligt omfang. Den yderligere prisstigning, som har fundet sted siden forhøjelsen i 1954, har imidlertid i tilsvarende grad formindsket fondets mulighed for at imødekomme de indkomne ansøgninger med de fornødne beløb, således at en forhøjelse af statens årlige tilskud til fondet nu må anses for meget påkrævet allerede af denne grund. Men samtidig er den intensivering af det internationale videnskabelige samarbejde, som indtrådte efter den sidste krig, blevet fortsat i meget betydelig grad også i de sidste år, således at der må stilles yderligere midler til rådighed, hvis det skal være muligt fortsat at sikre dansk deltagelse i dette samarbejde i fornødent omfang. I de sidste år har det lige som i de sidste år inden forhøjelserne af fondets rådighedsbeløb i 1948 og 1954 på ny været nødvendigt at afslå et antal ansøgninger, som det havde været ønskeligt at kunne imødekomme, og i adskillige tilfælde har man for at strække de til rådighed stående midler været nødsaget til at ansætte bevillinger, navnlig til danske videnskabsmænds rejser til udlandet for at studere dér eller for at deltage i kongresser og andre møder, så knebent, at bevillingerne ikke har været tilstrækkelige til at dække de med de pågældende formål forbundne udgifter. Forsåvidt angår rejser ud over Europa, har Rask-Ørsted Fondet kun rent undtagelsesvist kunnet bevilge de fornødne beløb, men har måttet begrænse sig til at yde tilskud — normalt ikke over 4 000 kr. —, således at vedkommende ansøgere enten har måttet afholde de yderligere udgifter selv, eller har måttet søge tilskud også fra anden side. I sådanne tilfælde søger man fra fondets side om fornø-